Vught

# Raadsinformatiebrief

| | |
|---|---|
| **Datum** | 31 oktober 2023 |
| **Onderwerp** | uitvoering update cultuurnota 2024-2027 |
| **Zaaknummer** | Z23 - 264078 |
| **Documentnr.** | UIT/23 - 581204 |

## Inleiding

In het bestuursakkoord 2023-2026 staat over de cultuurnota 2020-2023: 'We hebben er behoefte aan de cultuurnota te updaten, zodat we in de uitvoeringsprogramma's evenwichtig aandacht kunnen besteden aan alle aspecten van cultuur. We willen een goed kader neerzetten voor de activiteitenplanning op het gebied van kunst en cultuur. Ook willen we een betere koppeling van binnen- en buitenschoolse cultuur en willen we bezien hoe we op het gebied van cultuur kunnen samenwerken met andere gemeenten. We pakken de actualisering van de cultuurnota op met de culturele partners'. In deze raadsinformatiebrief geven wij aan hoe wij deze opdracht uitvoeren.

## Analyse uitgangspunten cultuurnota 2020-2023

De eerste stap die we hebben gezet is een analyse van de uitgangspunten op actualiteit. Daarvoor hebben we de uitgangspunten beoordeeld in het licht van recent vastgesteld of vast te stellen lokaal- en rijksbeleid en op recente ontwikkelingen in relatie tot kunst en cultuur.

In de huidige cultuurnota, vastgesteld in 2020, zijn de volgende uitgangspunten voor de uitwerking van beleid gedefinieerd:

1. Alle inwoners van Vught moeten in staat zijn deel te nemen aan culturele activiteiten (inclusiviteit). Culturele organisaties dragen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

In het afgelopen jaar hebben we ervoor gezorgd dat in diverse beleidsnota's cultuur een plek heeft gekregen (LSA, LIA, gezondheidsbeleid, preventief jeugdbeleid). Het is aangetoond dat kunst en cultuur effectief kunnen worden ingezet bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken, zoals bijvoorbeeld bij de aanpak in het kader van 'Positieve Gezondheid'. Daarmee is uitvoering van dit uitgangspunt van cultuurbeleid voor de komende jaren geborgd. We handhaven dit beleidsuitgangspunt.

Cultuur als middel is nu breed inzetbaar. In de afgelopen jaren hebben we met die aanpak al resultaten bereikt met Plaza Cultura, die inmiddels een vaste plek heeft verworven in het netwerk van het sociaal domein. Dit heeft geleid tot diverse vormen van samenwerking: onder andere met Reinier van Arkel, het meerjarig wijkproject Zonneheuvel en tijdens de week van de toegankelijkheid. Organisaties uit het zorgveld melden zich inmiddels zelf bij Plaza Cultura voor advies of ondersteuning.

We zien kansen voor kunst en cultuur bij de aanpak van de problematiek rondom de huidige mentale staat van een groot deel van onze jongeren. Vandaar dat cultuur ook benoemd wordt in het nog vast te stellen preventief jeugdbeleid. Tot slot wordt in de conceptnota Omgevingsvisie, cultuur benoemd als verbindende kracht tussen inwoners. Cultuurbeoefening bevordert de

sociale cohesie in wijken en buurten. Het vergroot het woongenot en draagt bij aan een leefbare omgeving.

2. De inwoners en organisaties geven inhoud aan het cultuur aanbod, de gemeente heeft hierbij voornamelijk een ondersteunende rol.
3. Samenwerking leidt tot meer diversiteit in activiteiten, bevordert de professionaliteit en levensvatbaarheid van culturele organisaties.

Een goede basisinfrastructuur is belangrijk voor het voortbestaan van culturele organisaties. Voor onze inwoners is de aanwezigheid van culturele organisaties weer belangrijk, omdat beoefening van amateurkunst mensen bij elkaar brengt, de sociale cohesie vergroot, samenwerking bevordert, maar ook kansen biedt op talentontwikkeling, zingeving en ontspanning. Het ondersteunen van deze processen hebben wij belegd bij Plaza Cultura.

Een stevige basis voor de amateurkunst is een actueel onderwerp van landelijk cultuurbeleid. De staatssecretaris voor Cultuur realiseert hiervoor het "Nationaal Akkoord Amateurkunst" met afspraken tussen OCW, IPO en VNG over een structurele, samenhangende aanpak van de ondersteuning van amateurkunstgroepen". Daarnaast zet de staatssecretaris in op versteviging van de bibliotheken en de toekomstige wettelijke zorgplicht voor gemeenten. Aandacht voor de positie van amateurkunst blijft nodig, gezien het groter wordende probleem van het gebrek aan vrijwilligers.
We zien de twee uitgangspunten terug in landelijk cultuurbeleid voor de komende jaren, reden waarom wij deze ook voor de komende jaren blijven hanteren.

We zetten verder in op de subsidieprogramma's en het faciliteren met onze sociaal-culturele accommodaties. Daarnaast kijken we wat het Nationaal Akkoord ons kan bieden. We blijven de culturele infrastructuur faciliteren met een doorlopend subsidieprogramma en het in standhouden van basisvoorzieningen. Het cultuurcafé, georganiseerd door Plaza Cultura, stimuleert samenwerking en zet daarmee aan tot nieuwe activiteiten.

Speciale aandacht in het huidige beleid en uitvoeringsprogramma betrof de invlechting van de kern Helvoirt. Helvoirt heeft sinds de samenvoeging extra aandacht gehad. Maar zelfs daarvoor al waren de Helvoirtse organisaties betrokken bij het opstellen van het huidige cultuurbeleid als onderdeel van het participatie traject.
Inmiddels zijn de culturele organisaties in beeld en het Helvoirts cultuuraanbod is opgenomen in het Vughtse subsidiebeleid. Nieuwe initiatieven kunnen ondersteuning krijgen en het cultuuraanbod in Helvoirt is toegenomen. Organisaties zoals Huis73, ABZ, Plaza Cultura organiseren, veelal op Helvoirt gerichte, activiteiten in het HelvoirThuis of D'n Inbreng. We zijn ook intensief betrokken bij de ontwikkelingen voor een doorstart van D'n Inbreng. Kortom Helvoirt is ook op cultuurgebied een gelijkwaardige kern in Vught geworden. De herindeling is dus geen reden om het huidige cultuurbeleid te herzien.

4. Voor hun persoonlijke ontwikkeling is het goed als jongeren opgroeien met kennis van en in contact komen met cultuur.

Cultuureducatie speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Het rijk heeft daarom besloten de lopende CMK-regeling, waarmee we samen met de provincie cultuureducatie in het basisonderwijs bevorderen en de kwaliteit verhogen, voor nog een periode van vier jaar (2025-

2028) te verlengen. Reden om ook het vierde uitgangspunt voor het gemeentelijk cultuurbeleid te handhaven.
Het bevorderen van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie heeft onze constante aandacht, omdat ieder kind in Vught hiermee wordt bereikt. Sinds 2012 ondersteunen we hiervoor het onderwijs met het landelijk CMK-programma en de inzet van Plaza Cultura. Bestendiging van cultuureducatie in het lesprogramma en bevordering van de kwaliteit zijn de doelen die we samen met het onderwijs nastreven.
Buitenschools bevorderen we toegankelijk muziek-dans-musical onderwijs voor de jeugd onder de 18, met subsidies aan drie Vughtse organisaties. Daarnaast is Plaza Cultura, vaak in samenwerking met de jongerenwerkers van JC Elzenburg, Welzijn Vught of Move, betrokken bij het organiseren van jongerenactiviteiten op maat die aansluiten bij de vraag van de jongeren.

5. De fysieke leefomgeving is schouwplaats van cultuur, kunst en erfgoed.
6. Regionale samenwerking met als doel afstemming en versterking van elkaars culturele activiteiten.

Bij het uitgangspunt fysieke leefomgeving zien we dat er nog kansen liggen bij de realiseren van een kunstwerk dat de verbinding tussen het station en het Nationaal Monument Kamp Vught verbeeldt. In de afgelopen periode hebben we ons vooral gericht op het behoud van kunstwerken door deze te verplaatsen en zijn middelen vrijgemaakt voor onderhoud aan kunstwerken in de openbare ruimte.
Door de coronapandemie is er geen vervolg gekomen op de gesprekken die daarvoor met de regiogemeenten zijn gevoerd, over mogelijkheden van regionale samenwerking. Reden om voor de komende periode opnieuw de bereidheid hiertoe te polsen en de mogelijkheden te verkennen.

**Samenvatting**
Samengevat laat de analyse het volgende zien:

- In lokale beleidsnota's (LSA, LIA, gezondheidsbeleid, Preventief jeugdbeleid) is cultuur opgenomen als middel voor maatschappelijke vraagstukken. Dit sluit aan op de inhoud van de uitgangspunten van de huidige cultuurnota.
- Het huidige landelijke beleid en ontwikkelingen komen terug in de cultuurnota.
- De kern Helvoirt was al meegenomen bij het opstellen van het cultuurbeleid en wordt volwaardig meegenomen in de uitvoering.
- Er is blijvende aandacht nodig voor de (culturele) basisinfrastructuur. Dit sluit aan op de inhoud van de uitgangspunten van de bestaande cultuurnota.
- Nog niet alles uit de huidige cultuurnota is gerealiseerd (m.n. regionale samenwerking). Deze acties willen we nog steeds uitvoeren.
- Er is vooral behoefte aan duidelijkheid over de rollen bij de uitvoering, niet aan nieuwe visievorming.

In de praktijk is gebleken dat we de afgelopen jaren goed uit de voeten konden met de huidige cultuurnota. Ook gesprekken met partijen uit het culturele veld, zijn voor ons geen aanleiding om de visie te herzien. De recent door verschillende culturele en welzijnsorganisaties opgestelde visie op culturele samenwerking, sluit wat ons betreft aan op de inhoud van de uitgangspunten van de huidige cultuurnota. Daarin zijn onder andere samenwerking tussen partijen en de combinatie met het sociaal domein immers al opgenomen. Dit is in eerdere bestuurlijke overleggen ook aangegeven aan MDM en De Speeldoos. Wel blijkt er behoefte om nadere afspraken te maken

over de rol die verschillende partijen daarin hebben en willen nemen. Veel van deze verantwoordelijkheden hebben we immers al belegd bij Plaza Cultura. Dit is een discussie die volgens ons beter past bij een uitvoeringsprogramma, dan bij het formuleren van een nieuwe visie.

**Standpunt / Besluit college van B en W**

Op grond van onze analyse continueren we het huidige cultuurbeleid en richten onze inzet op het gezamenlijk met de culturele partners, vormgeven van het uitvoeringsprogramma voor de periode 2024-2027. Het is efficiënter en beter voor het culturele veld om alleen het uitvoeringsprogramma te actualiseren. Zo steken we tijd en energie in uitvoering, in plaats van in de totstandkoming van een nota. We betrekken hierbij de culturele organisaties, zodat er activiteiten kunnen ontstaan waarbij zij zelf naar vermogen en in samenwerking met anderen, een actieve rol spelen bij de uitvoering van het beleid. Plaza Cultura blijft daarnaast aanjager en ondersteuner van de activiteiten die cultuurorganisaties organiseren en die aansluiten bij de maatschappelijke doelen van de gemeente. Als het uitvoeringsprogramma gereed is zal deze ook met uw raad worden gedeeld.

**Vervolg**

Wij richten onze aandacht nu op het actualiseren van het uitvoeringsprogramma samen met de cultuurpartners door:

1. Het op korte termijn organiseren van een bijeenkomst waarbij wij de grotere organisaties uitnodigen. Wij willen graag horen met welke activiteiten zij een rol kunnen spelen bij de uitvoering van het cultuurbeleid, welke ondersteuning zij daarbij nodig achten en welke acties zij van de gemeente verwachten.
2. Van de kleinere organisaties weten we dat zij vooral gericht zijn op de eigen activiteiten en het voortbestaan daarvan. Wij willen deze organisaties dan ook niet direct belasten met de vraag naar activiteiten die daar niet rechtstreeks mee verbonden zijn. Hun voortbestaan is namelijk belangrijk voor de diversiteit van de culturele infrastructuur in Vught. Wij willen graag ophalen hoe zij hun toekomst zien en wat zij van de gemeente verwachten. De inventarisatie doen wij schriftelijk met een vragenlijst. Daarnaast organiseren wij voor hen een spreekuur waar, naar behoefte, meningen gegeven of vragen gesteld kunnen worden.

**Tijdpad**

| | |
|---|---|
| Bijeenkomst grotere organisaties | December 23 |
| Spreekuur kleine organisaties | December 23 |
| Uitvraag kleine organisaties | December 23 |
| Vaststelling uitvoeringsprogramma door het college | Januari 24 |

Burgemeester en wethouders van Vught,

de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers R.J. van de Mortel